

N:o 35.

Af herr **J. Eliasson**, om ändrad lydelse af 58 och 63 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Uti 63 § i lagen af den 23 oktober 1891, angående väghållnings-skyldighetens utgörande på landet, stadgas: »Konungens befallningshafvande ombesörjer, på vägstyrelsens derom framställda begäran, att vägskatten varder genom vederbörande i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indrifven och redovisad, på sätt om landstingsmedel är föreskrifvet; egande Konungens befallningshafvande jemväl att förordna om afskrifning af sådana afgifter till vägkassan, som i anseende till bristande tillgång icke kunnat indrifvas.»

Vid sistlidet års riksdag föreslogs, i motion n:o 33 inom Andra Kam-maren, den förändring härutinnan, att kommunalnämnd skulle verkställa de-bitering och uppbörd af vägskatten, samt förordnandet om afskrifning till-komma de väghållningsskyldige.

Ehuruväl lagutskottet på anförda skäl hemstälde om afslag å det så-lunda väckta förslaget, hvilket afstyrkande godkändes af begge kamrarne, dristar undertecknad ändock å nyo draga denna fråga i något förändrad form under Riksdagens pröfning.

Det kan väl från många håll anses, att det icke ännu vunnits alla de erfarenheter om väglagens verkningar, som kunna föranleda ändringar af den-samma, enär tiden under hvilken den tillämpats varit allt för kort för att stadga öfvertygelsen om dess brister och nödvändigheten af förbättringar. Ådagalagdt är dock redan, att föreskrifterna om debitering och uppbörd samt den därför bestämda provisionen på de flesta ställen betraktats med ovilja. Att de gifna bestämmelserna icke öfver allt blifvit följda, torde ock vara all-mänt känt. Inom Upsala län finnas flera distrikt, hvarest vägskattens

debitering och uppbörd verkstälts på annat sätt än det i lagen föreskrifna, och jag har sport, att dylikt äfven eger rum i andra län. Efter min uppfattning förtjenar detta förhållande en snar förändring. Det lärer väl ej kunna förnekas, att en lag, som icke efterlefves men som saknar stadgande om äfventyr för underlåtenhet, verkar menligt på laglydnaden i öfrigt och åstadkommer misshälligheter, hvilka böra förekommas. Erkännes detta förhållande, så torde, efter min tanke, den omständigheten, att väglagen är ny, icke utgöra något skäl emot en ändring, så fort sig göra låter, i de fall som af behof och billighet påkallas.

Hvad som efter min uppfattning gifvit stor anledning till ovilja emot väglagens tillämpning i fråga om vägskattens debitering och uppbörd är, att kostnaderna för vinterväghållningen — hvilka i allmänhet utgöra den största delen af hvad som i vägskatt erfordras — förut, enligt 5 § af kongl. förordningen den 13 september 1790 angående allmänna vägars underhållande vintertiden, ålegat kronofogden att vid de vanliga uppbördsstämmorna, utan särskild vedergällning, uppbära och till ploglagen utdela. Förut fingo de väghållningsskyldige, som fullgjorde vinterväghållning, således lyfta ersättningen samtidigt med kronoutskyldernas betalande, men nu skola medlen skrinläggas hos statens uppbördsmän under 3 å 4 månader. Förut erlades ingen uppbörds- eller annan provision, men nu måste de väghållningsskyldige icke allenast lemna i debiterings- och uppbördsprovision 3 procent, utan äfven ersätta vägstyrelsen dels för medlens requisition och afhemtning å landtränteriet ej endast en gång om året, utan, der restantier förekomma, minst två, dels ock för utbetalningen till vederbörande ploglag. På detta sätt hafva ju kostnaderna för vinterväghållningen ökats, utan att samfärdseln vunnit derpå. Det lärer då icke kunna förnekas, att missnöjet eger berättigande. I anledning häraf föreställer jag mig, att, i fall de väghållningsskyldige tillerkändes rätt att förordna, om debiteringen och uppbörden skall verkställas på i lagen föreskrifvet eller annat för dem lämpligare och mindre kostsamt sätt, så skulle en betydlig förbättring mot hvad nu är förhållandet inträda.

Såsom vidare skäl för en sådan förändring tillåter jag mig anföra, dels att då de väghållningsskyldige ega att bestämma vägskattens belopp, så borde det ej vara dem förment att äfven få besluta om samma skatts debitering och uppbörd på ett sätt, som befördrar deras egna intressen, och det således medgifvas dem att i någon mån få medverka till minskande af de nya flerstädes stora utskylder väglagen medför; dels ock att vägskatten obestriddligen endast och allenast är afsedd för distriktets väghållning samt i följd deraf jemförlig med kommunala skatter. Om det vore så, att bland de väghållningsskyldige icke funnes vilja, förmåga och redbarhet för verkställandet af debiteringen och uppbörden, då vore emot lagens bestämmelser ingenting

att säga, då vore det föreskrifna uppbördssättet nödvändigt; men detta tyckes icke vara motivet. Efter min uppfattning har 63 § i väglagen sitt ursprung från vägkomiténs förslag, enligt hvilket länet skulle utgöra distrikt, men sedan detta öfvergifvits och distrikten blifvit mindre, så förefaller det mig, att ett debiterings- och uppbördssätt, som passar för ett län, ej är lämpligt för ett härad.

På dessa skäl, och med åberopande derjemte af de motiv, som i motionen vid förlidet års riksdag blifvit anförda, vågar jag föreslå,

det Riksdagen för sin del beslutar, att väglagens 58 och 63 §§ erhålla följande förändrade lydelse:

58 §.

De väghållningsskyldige skola vid sammanträde, hvartill vägstyrelsen, så snart ske kan, utfärdar kallelse, sjelfve eller genom ombud pröfva och fastställa inkomst- och utgiftsstaten för vägkassan och i sammanhang dermed äfven det belopp, med undvikande af bråktal, hvilket skall såsom vägskatt uttaxeras på hvarje vägfyrk.

Vid samma tillfälle ega de väghållningsskyldige att bestämma om vägskattens debitering och uppbörd skall verkställas genom statens uppbördsmän, i enlighet med hvad 63 § stadgar, eller på annat sätt, som af de väghållningsskyldige befinnes lämpligare.

Röstvärdet vid omröstningar beräknas efter vägfyrktal.

63 §.

I det fall att de väghållningsskyldige, enligt föreskriften i 58 §, icke beslutat annat sätt, skall Konungens befallningshafvande, på vägstyrelsens derom framställda begäran, ombesörja, att vägskatten varder genom vederbörande krono-uppbördsmän i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indrifven och redovisad, på sätt om landstingsmedel är föreskrifvet.

Hafva de väghållningsskyldige bestämt, att vägskattens debitering, uppbörd och redovisning skall verkställas genom vägstyrelsen eller socknarnes kommunalnämnder, på sätt och mot ersättning hvarom öfverenskommelse träffats, så tillkommer det dessa samma rätt, i fråga om restantiers indrifning, som är för kommunalutskylder stadgad.

Der uppbörden verkställs genom statens uppbördsmän, eger Konungens befallningshafvande, och i annat fall de väghållningsskyldige, att förordna om afskrifning af sådana afgifter till vägkassan, som i anseende till bristande tillgång icke kunnat indrifvas.

Skulle lagutskottet, till hvars behandling motionen torde blifva remitterad, finna detta mitt förslag böra annorlunda formuleras, anhåller jag vördsam, att utskottet ville vidtaga lämplig ändring deraf.

Stockholm den 24 januari 1896.

Jan Eliasson.

Häruti instämma:

K. E. Holmgren.

L. P. Mallmin.

Adolf Ericson.

Pehr Pehrsson
i Norrsund.

Carl Persson.

Alfred Kihlberg.

N:o 36.

Af herr **J. Eliasson**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i kongl. förordningen angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren.

Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 23 september 1887 innehåller föreskrifter om hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren.